

VANTAAN AMMATTIOPISTO

VARIAN

TASA-ARVOSUUNNITELMA 2014

1 JOHDANTO.....	1
2 TASA-ARVOTILANNE VANTAAN AMMATTIOPISTO VARIASSA.....	2
2.1 Henkilöstö.....	2
2.2 Opiskelijat.....	3
2.3 Kouluterveyskysely.....	3
2.6 Häirintä sukupuolen perusteella.....	4
3 VUODEN 2011 TOIMENPIDESUUNNITELMAN SEURANTA.....	4
1. Tulokset opiskelijoiden ja opettajien kyselystä.....	5
4 TOTEUTETTAVIKSI SUUNNITELLUT TOIMENPITEET TASA-ARVON EDISTÄMISEKSI.....	6
5 TASA-ARVOSUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN, TOIMEENPANO JA SEURANTA.....	6

1 JOHDANTO

Tasa-arvolla tarkoitetaan kaikkien ihmisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tehdä valintoja, opiskella, kehittyä työssään sekä tulla kohdelluiksi ja palkituiksi siinä ilman asenteellisia tai rakenteellisia rajoituksia, jotka johtuvat iästä, sukupuolesta, kansallisuudesta tai muusta henkilöön liittyvästä seikasta. Naisten ja miesten välinen tasa-arvo sisältää kaikki tasa-arvon ulottuvuudet¹.

Laissa (609/1986, muutos 232/2005 6 b §) naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta säädetään toimenpiteistä tasa-arvon edistämiseksi oppilaitoksissa. Säännöksen mukaan oppilaitoksen tulee vähintään kolmen vuoden välein yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajien kanssa laatia tasa-arvosuunnitelma. Suunnitelmassa tulee olla oppilaitoksen tasa-arvotilanteen kartoitus ja toimenpiteet mahdollisesti havaittujen ongelmien poistamiseksi ja tasa-arvon edistämiseksi. Huomiota tulee erityisesti kiinnittää sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumiseen opiskelijavalinnoissa, opetuksen järjestämisessä ja opintasuoritusten arvioinnissa. Lisäksi suunnitelmassa tulee kuvata toimenpiteet, joilla pyritään seksuaalisen ja sukupuolen perusteella tapahtuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Vantaan ammattiopisto Variassa vahvistetaan työtapoja ja toimenpiteitä, joiden avulla edistetään ihmisten välistä yhdenvertaisuutta. Tyttöjä ja poikia kannustetaan tekemään ennakkoluulottomasti opinto- ja koulutusvalintoja sekä osallistumaan oppilaitosten toimintaan perinteisistä sukupuolirooleista riippumatta.

Tasa-arvotyön tavoitteena on, että miehillä ja naisilla on yhtäläiset oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet toteuttaa itseään ja osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan. Sukupuolten väliset erot ja kaavamaiset sukupuoliroolit ja odotukset eivät saa johtaa ihmisten eriarvoiseen kohteluun ja kaventaa heidän mahdollisuuksiaan elämässä.

Tasa-arvon edistäminen on jatkuva prosessi, jossa eri osapuolten osallistuminen pitkäjänteiseen työskentelyyn on tärkeää. Tasa-arvoa edistävien asenteiden ja toimintatapojen luominen vaatii aikaa ja kärsivällisyyttä kaikilta osapuolilta. Onnistuessaan se kuitenkin parantaa työelämän laatua, työhyvinvointia ja työssä viihtymistä.

Sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen sisältyy ammatillisen koulutuksen yleisiin tavoitteisiin, opetussuunnitelman perusteisiin ja oppilaitoksen opetussuunnitelmaan. Ammatillista koulutusta järjestävät oppilaitokset ovat myös työelämän tasa-arvon edistämisen kannalta tärkeässä asemassa. Suurin osa oppilaitoksista valmistuvista nuorista siirtyy suoraan työelämään, jossa he tarvitsevat tietoja ja taitoja myös sukupuolten tasa-arvon edistämiseen liittyvissä asioissa.

2 TASA-ARVOTILANNE VANTAAN AMMATTIOPISTO VARIASSA

2.1 Henkilöstö

¹ Yhteiseen ymmärrykseen. Opas oppilaitoksen tasa-arvosuunnitelman laadintaan. Opetushallitus. 2008.

Vantaan ammattiopisto Varian henkilöstöön kuuluu yhteensä 337² erilaisissa tehtävissä toimivaa henkilöä. Määrä sisältää sekä opetusta ja sen tukipalveluita toteuttavan että hallinnollisissa tehtävissä toimivan henkilöstön. Koko henkilöstöstä miehiä on 44,8% ja naisia 52,2%. Henkilöstömäärä ja sukupuolirakenne vaihtelevat jonkin verran vuosittain. Opetusaloittain tarkasteltuna opetushenkilöstön sukupuolijakauma vaihtelee opetusalaista ja koulutusohjelmasta riippuen. Naisvaltaisia aloja ovat matkailu-ravitsemis- ja talousala, kulttuuriala sekä sosiaali- ja terveysala. Opettajista on enemmistö miehiä tekniikan ja liikenteen opetusaloilla.

Oppilaitoksen rehtori on mies ja apulaisrehtori nainen. Varian johtoryhmässä naisia on yhdeksän ja miehiä viisi.

2.2 Opiskelijat

Vantaan ammattiopistossa järjestetään perusopetuksen lisäopetusta, maahanmuuttajien ammatilliseen koulutukseen valmistavaa koulutusta, ammatilliseen koulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa sekä valmentavaa ja kuntouttavaa koulutusta, nuorten ammatillista peruskoulutusta, oppisopimuskoulutusta ja aikuisten ammatillista lisä- ja täydennyskoulutusta.

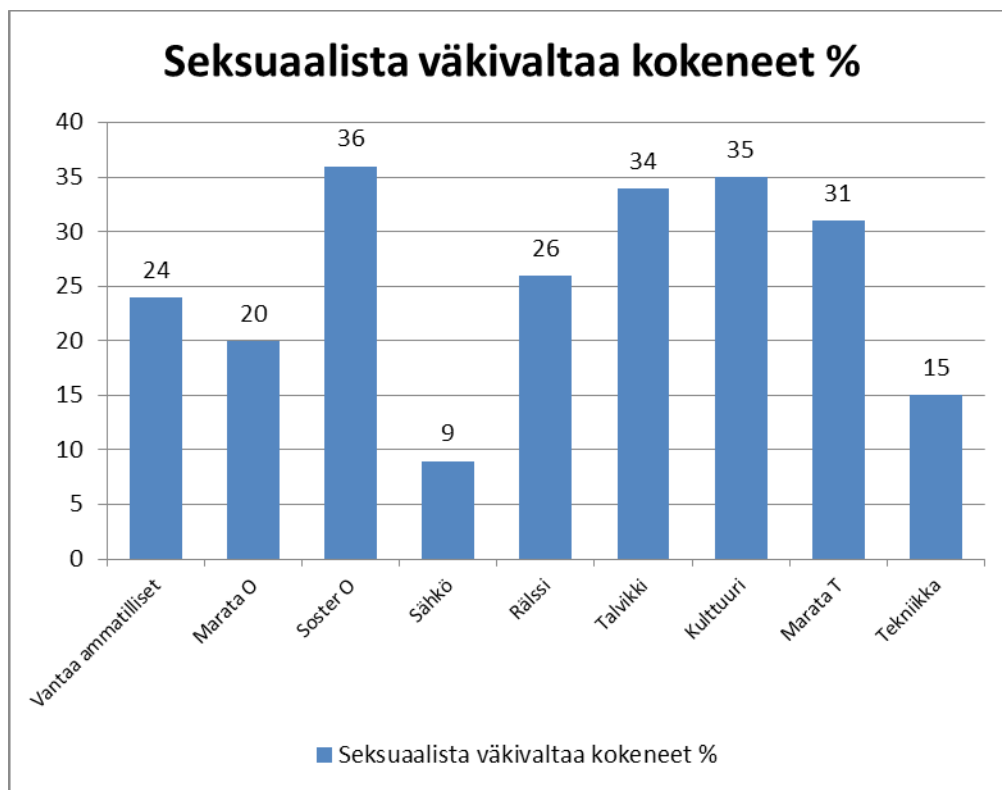
Vantaan kaupunki on sitoutunut järjestämään kaikille peruskoulun päättäneille opiskelijoille toisen asteen koulutuspaikan, työpajapaikan tai koulutuspaikan ns. nivelvaiheen koulutuksessa. Vantaan ammattiopistossa järjestettävät perusopetuksen lisäopetus ja ammatilliseen koulutukseen valmistava ja valmentava koulutus ovat vuoden kestoisia koulutuksia, jonka aikana nuorella on mahdollisuus perusopetuksen päättöarvosanojen nostamiseen sekä tulevaisuuden koulutustavoitteiden selkiinnyttämiseen. Koulutuksiin haetaan valtakunnallisen Opintopolku –järjestelmän kautta. Vuonna 2014 kaikille vantaalaisille hakijoille tarjottiin opiskelupaikka ammatillisesta tai lukiokoulutuksesta taikka nivelvaiheen koulutuksesta.

Nuorten ammatillisiin perusopintoihin hakeudutaan valtakunnallisen yhteisvalintajärjestelmän kautta, jossa opiskelijoiden valinta tapahtuu yhteishakuasetuksen mukaisessa pistejärjestyksessä. Lisäksi oppilaitokset voivat järjestää soveltuvuus- ja pääsykokeita. Hakija saa kaksi lisäpistettä pyrkien koulutukseen, jossa ensisijaisista hakijoista on alle 30% samaa sukupuolta kuin hakija. Peruskoulun päättävien sukupuoli sekä eri sukupuolten hakukäyttäytyminen otetaan huomioon päätettäessä aloituspaikoista. Ammatillista perustutkintoa opiskelevista 36% on naisia.

2.3 Kouluterveyskysely

Satesin tekemässä kouluterveyskyselyssä (2013) kysyttiin opiskelijoilta ovatko he joutuneet vastentahtoisen intiimin koskettelun ja seksiin painostamisen tai pakottamisen kohteeksi, sekä onko heille tarjottu maksua seksistä. Varian tulokset alla olevassa taulukossa.

² Syksyllä 2008 henkilöstömäärä oli 314, henkilöstömäärä on lisääntynyt 23 henkilöllä

2.6 Häirintä sukupuolen perusteella

Seksuaalinen häirintä on eräänlaista koulukiusaamista, jolle tunnusomaista on sen seksuaalinen ja seksistinen luonne. Seksuaalista häirintää voi ilmetä sukupuolisesti tunkeilevien eleinä, härskeinä puheina, esillä olevana seksuaalisesti värittyneenä materiaalina, ei -toivottuna fyysisenä kosketuksena, seksuaalista kanssakäymistä koskevin ehdotuksina ja pahimmillaan raiskauksena tai sen yrityksenä.

3 VUODEN 2011 TOIMENPIDESUUNNITELMAN SEURANTA

Vuonna 2011 hyväksytyssä tasa-arvosuunnitelmassa hyväksyttiin alla olevassa taulukossa seuraavat toimenpiteet. Toteutus sarakkeesta löytyy oppilaitoksen tekemät toimenpiteet.

Kohde	Tavoite	Menetelmä	Seuranta
-------	---------	-----------	----------

1	Opiskelijat, opettajat, muu henkilöstö.	Kartoittaa kokemukset tasa-arvon toteutumisesta sekä seksuaaliseen häirinnän esiintyminen Variassa.	Laaditaan kysely, jossa kartoitetaan tasa-arvon toteutumiseen, seksuaalisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan häirinnän esiintyminen Variassa.	Opiskelijoiden kysely toteutettiin syksyllä 2014 osana hyvinvointiviikkoa. Samanaikaisesti toteutettiin henkilöstölle suunnattu kysely
2	Opiskelijat, opettajat, muu henkilöstö	Laatia ohjeistus seksuaalisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan häirinnän käsittelemiseksi.	Valmistellaan työryhmässä ohjeistus ko. asioiden tunnistamisesta, puheeksi ottamisesta ja edelleen käsittelystä.	Opiskelijoita koskeva ohjeistus tullaan laatimaan osana suunnitelmaa opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Henkilöstöä ohjataan toimimaan häirintätilanteissa Vantaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.
3	Tasa-arvotoiminnan arviointi	Käsitellä tasa-arvon toteutumiseen liittyviä ongelmia ja sen edistämisen menettelytapoja säännöllisesti.	Liitetään tasa-arvoon liittyvien asioiden käsittely osaksi arviointisuunnitelmaa.	Toimintaa tullaan arvioimaan osana Varian toimintajärjestelmää.

1. Tulokset opiskelijoiden ja opettajien kyselystä

Opettajien kyselyyn vastasi 58 henkilöä (17,2% henkilöstöstä). Vastaajista 8 (13,8%) oli sitä mieltä, että heitä on kohdeltu sukupuolensa vuoksi eriarvoisesti ja 11 (19%) vastasi kokeneensa seksuaaliseksi ahdisteluksi luokiteltavia asioita työyhteisöön kuuluvan henkilön taholta.

Opiskelijakyselyyn vastasi yhteensä 211 opiskelijaa. Tiedot kerättiin hyvinvointiviikon aikana ja kerääjinä toimivat sekä opiskelijakunnan jäsenet että heitä ohjaava nuorisotyöntekijä. Vastaajista 89% ei ollut joutunut seksuaalisen häirinnän kohteeksi Variassa. Lopuilla vastaajista oli kokemuksia seksuaalisesta nimittelystä, lähentelystä tai seksuaalisesta vihjailusta koulupäivän aikana.

2. Ohjeet seksuaalisen häirinnän tunnistamiseen ja puheeksiottamiseen

Vantaan nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalueella valmistellaan yleisohjetta opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Ohjeet seksuaalisen häirinnän tunnistamiseen ja puheeksiottamiseen laaditaan tämän työn yhteydessä. Lisäksi Variassa puheeksiottaminen liitetään osaksi vuosittaista HOPS keskustelua. .

Henkilöstöä ohjataan toimimaan häirintätilanteissa Vantaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

3. Tasa-arvon edistämiseen liittyvän toiminnan arviointi

Ammatillisten oppilaitosten on rakennettava koko oppilaitoksen toiminnan käsittävä toimintajärjestelmä vuoden 2014 loppuun mennessä. Tasa-arvon edistämiseen liittyvä toiminta arvioidaan osana toimintajärjestelmää.

4 TOTEUTETTAVIKSI SUUNNITELLUT TOIMENPITEET TASA-ARVON EDISTÄMISEKSI

Varian ammattiopistossa rehtori vastaa siitä, että ammattiopisto toimii tuloksellisesti asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Opetusalojohtajien tehtävänä on järjestää ja kehittää oman opetusalan koulutusta sekä vastata siitä, että opetusala toimii tuloksellisesti asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Työnjaon mukaisesti rehtori vastaa koko oppilaitoksen tasolla sukupuolten tasa-arvon edistämisen seurannasta ja opetusalojohtajat, aikuiskoulutuksen johtaja ja lisäopetuksen ja tukipalveluiden johtaja lähiesimiehinä vastaavat omalla opetusalallaan toimenpiteiden toteuttamista.

Kohde	Tavoite	Menetelmä
1 Opiskelijat	Seksuaalisen häirinnän puheeksiottaminen säännöllisesti opiskelijoiden kanssa.	Seksuaalista häirintää koskeva kysymys liitetään osaksi vuosittain käytävää HOPS –keskustelua.
2 Opiskelijat Henkilökunta	Tiedon kerääminen opiskelijoiden ja opettajien kokemasta seksuaalisesta	Osana hyvinvointiviikkoa toteutetaan kysely, jonka yhtenä osa-alueena on seksuaalinen häirintä ja kiusaaminen.

5 TASA-ARVOSUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN, TOIMEENPANO JA SEURANTA

Tasa-arvosuunnitelmasta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä tiedotetaan oppilaitoksen henkilöstölle sekä opiskelijakuntien kautta kaikille opiskelijoille. Tasa-arvosuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteutumista arvioidaan osana oppilaitoksen arviointijärjestelmää.

LÄHTEET

Opetushallitus: 2008. Yhteiseen ymmärrykseen tasa-arvosta. Opas oppilaitoksen tasa-arvosuunnitelman laadintaan . Opetushallitus.

Sosiaali- ja terveysministeriö: 2006. Tasa-arvoa tavoittelemassa. Tasa-arvoesitteitä 2006:1.

Vantaan sivistystoimi: Vantaan kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma 2011 - 2016.